

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3364

av Maj Karlsson m.fl. (V)

med anledning av prop. 2015/16:136 Arbetslöshet och ekonomiskt bistånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2015/16:136 Arbetslöshet och ekonomiskt bistånd.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör förtydligas att inga andra krav än att stå till arbetsmarknadens förfogande ska ställas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I regeringens proposition 2015/16:136 föreslås att det införs ett andra stycke i socialtjänstlagen som stipulerar att det befintliga kravet om den enskildes förstahandsansvar att själv tillgodose sina behov förtydligas. Den nya bestämmelsen innebär att den som inte kan försörja sig men som kan arbeta inte har rätt till försörjningsstöd om den inte står till arbetsmarknadens förfogande. Däremot ska den enskilde, om det föreligger godtagbara skäl, ha rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande. Detta innebär i princip ett förtydligande av redan rådande bestämmelser.

Förslaget är överflödigt och för detaljerat. Förslaget innebär risk för onödig reglering och är en problematisk signal. Formuleringarna bidrar inte heller i sak med någon konkret förändring gentemot rådande ordning. Akademikerförbundet SSR skriver följande i sitt remissvar: ”Utredningen konstaterar socialtjänsten runt om i landet i stor utsträckning ställer samma eller liknande krav på arbetslösa biståndstagare som kraven är formulerade i de allmänna villkoren för rätten till A-kassa enligt 9 § ALF. Man konstaterar också att kraven inte alltid tillämpas vilket är helt i enlighet med de särskilda

hänsyn och den individuella bedömning socialtjänsten ska göra av varje ansökan. Utredaren menar att genom att tydliggöra vilka krav som ska ställas på sökande blir ansökningsprocessen mer rättssäker och förutsägbar för den enskilde. I utredningen framgår det att socialtjänsten fortfarande måste göra en helhetsbedömning av samtliga relevanta omständigheter inför varje beslut som gäller ekonomiskt bistånd.”

Vänsterpartiet instämmer i de synpunkterna. Vidare anser Akademikerförbundet SSR att detaljregleringar ska undvikas i SoL samt att lagens intentioner om att det är behoven som ska ligga till grund för besluten, ska värnas. Med det tillägg som utredningen föreslår riskerar socialtjänstens arbete med arbetslösa personer att fokuseras än mer på arbetslöshet som ett individuellt problem snarare än ett strukturellt. Fokus riskerar också att bli på de krav socialtjänsten ska ställa på den enskilde för att kunna bevilja ekonomiskt bistånd, i stället för hur man ska kunna ge stöd för att hen ska kunna hitta en annan försörjning. Med tanke på att SoL inom kort ska ses över är det också olämpligt att ännu en detaljreglering läggs in. Vänsterpartiet står bakom riktlinjerna om att stå till arbetsmarknadens förfogande som de ser ut i nuläget.

Riksdagen bör avslå regeringens proposition 2015/16:136 Arbetslöshet och ekonomiskt bistånd. Detta bör riksdagen besluta.

Vänsterpartiet menar snarare att det är av stor vikt att inte andra krav än just det om att stå till arbetsmarknadens förfogande ska ställas. Att antalet personer med långvarigt ekonomiskt bistånd ökar är en följd av den förra regeringens arbetsmarknadspolitik med arbetslöshet som följd samtidigt som arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen har genomgått kraftiga försämringar. Det har lett till att allt fler människor tvingats söka ekonomiskt bistånd för att kunna försörja sig trots att de endast är arbetslösa eller sjuka. Genom att man förbättrar arbetslöshets- och sjukförsäkringen får fler människor en stabilare försörjning samtidigt som de kan erbjudas bättre stöd att återgå i arbete. Enligt Akademikerförbundet SSR:s rapport *Försörjningsstödet framtid – 200 000 försörjningsstödstagare borde bort!* (2013), borde fyra av fem som i dag lever på försörjningsstöd egentligen vara i något annat trygghetssystemen.

Vänsterpartiets uppfattning är att socialtjänstlagen bör ändras så att det uttryckligen blir förbjudet att kräva motprestationer för ekonomiskt bistånd, utöver att stå till arbetsmarknadens förfogande och vara inskriven på Arbetsförmedlingen. Sådan är konstruktionen redan i nuläget och Vänsterpartiet ser inget behov av att varken förändra eller förtydliga detta såsom föreslås i propositionen. I stället behövs det kvalitet i insatserna, samarbete mellan olika instanser och en individuell bedömning tillsammans med den som berörs vad som bäst kan stödja personen till egen försörjning.

Det bör förtydligas att inga andra krav än att stå till arbetsmarknadens förfogande ska ställas. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Maj Karlsson (V)

Nooshi Dadgostar (V)

Rossana Dinamarca (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Karin Rågsjö (V)

Linda Snecker (V)

Mia Sydow Mölleby (V)